

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZLER	iii
----------------	-----

GİRİŞ	1
-------------	---

HIRİSTİYANLIK ÖNCESİ FİLİSTİN YÖRESİ VE YAHUDİLİK

Öğr. Gör. Mustafa YILDIRIM

1. Saddukiler	6
2. Ferisiler	6
3. Zelotlar	7
4. Esseniler	8
4.1. Ezoterizme Göre Esseniler ve İsa Peygamber	9
4.2. Essenilerin İlahi Kelam Doktrini	16
4.3. İsa Peygamberin Doğumu Üzerine	18
4.3.1. Spritüel Coğrafya	18
4.3.2. Musa Peygamberin Yöreye Etkisi	18
4.3.3. Ölü Deniz ve Çevresi	18

İSA PEYGAMBERİN DOĞUMU

Arş. Gör. Tolga GÜL

1. Meryem Ana	24
2. Beytlehem'e Yolculuk ve Kutsal Doğum	29
3. Çobanların Eşliği	30
4. Üç Bilge Kralın Ziyareti	30
5. Mabede Sunumu ve Sünneti	36
6. Mısır'a Yolculuk	36

EZOTERİK BAKIŞLA İSA PEYGAMBERİN KAYIP YILLARI

Arş. Gör. Tolga GÜL

1. İnisiyasyonu	41
2. Carmel Okulunda Eğitimi	42
3. Seyahatleri	45
3.1. Hindistan	46
3.2. İran	48
3.3. Mezopotamya	49

3.4. Yunanistan.....	49
3.5. Mısır	49
3.6. Heliopolis	50
3.6.1. Kutsal Ruh'la Bağlantı	50

KUTSAL RUH'UN ELÇİSİ

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Demir Çağı'nın Zorunlulukları	52
2. Vaftizci Yahya	54
3. Halka Açık ve Gizli Öğretiler	59
4. İsa Peygamber ve Nikodimos	62
5. Havarilerin Oluşturulması	63
5.1. Yüz Yirmi Kişilik İç Halka	64
5.2. Gizli Toplantılar	65
5.3. İnisiyetik Zincir ve Onikiler	66
6. İsa Peygamberin Mucizeleri	67
6.1. Şifacılık	68
6.2. Duyular Dışı Algılamalar	70
6.3. Telekinezi	71
6.4. Levitasyon	72
6.5. Apor	72
7. İsa Peygamber Sinagoglarda	73
8. İsa Peygamber Essenî Köylerinde	77
9. İsa Peygamber Tabor Dağında	78
10. İsa Peygamber Yeruşalim (Kudüs)'de	79
11. İsa Peygamber Zeytinlik Dağında	82
12. Son Yemek	82
13. Tartışmalı Havari Yahuda İskariot.....	83

İSA PEYGAMBERİN TUTUKLANMASI

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Yargılanışı	86
2. İsa Peygamber ve Vali Pilatus.....	87
3. Barrabas Olayı.....	89
4. Çarmıha Gerilişi	90

4.1. "Hele...Hele...Lamat zabac ta ni"	93
4.2. Arimatea'lı Yusuf	94
4.3. Turin Kefen Bezi.....	95
5. Kıyam Etmesi	98
6. On Üçüncü Havari Mecdelli Meryem.....	99

ÇARMIH SONRASI İSA PEYGAMBER

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Galile'de.....	104
2. Şam'da Büyük Buluşma.....	105
3. Nisibis'de	106
4. Keşmir'de Ölümü.....	108
5. Mezarı.....	110

AZİZ YUHANNA VE HİRİSTİYANLIK

Zehra BULUT

1. Aziz Yuhanna (İncilci Yahya).....	113
2. Aziz Yuhanna ve Meryem Ana	114

AZİZ PAVLUS VE HİRİSTİYANLIK

Öğr. Gör. Ayhan BAŞÇI

1. Aziz Pavlus'un Hayatı	119
1.1. Hıristiyanlık Öncesi Pavlus.....	120
1.2. Şam Vizyonu.....	121
2. Aziz Pavlus'un Faaliyetleri	124
2.1. I. Misyon Yolculuğu	125
2.2. II. Misyon Yolculuğu	126
2.3. III. Misyon Yolculuğu	127
2.4. IV. Misyon Yolculuğu ve Hayatının Sonu.....	128
3. Aziz Pavlus'un Hıristiyan İnanıcındaki Yeri ve Önemi	131

ÇARMIH SONRASI ORTADOĞU VE ROMA İMPARATORLUĞU

Öğr. Gör. Ayhan BAŞÇI

1. Mithraizm ve Hıristiyanlık	136
2. Mesih Mithras	140

HIRİSTİYANLIĞIN KUTSAL KİTAPLARI

Zehra BULUT

1. Yeni Ahit (İncil)	142
1.1. Kanonik İnciller.....	143
1.1.1. Matta İncili.....	143
1.1.2. Markos İncili	144
1.1.3. Luka İncili	145
1.1.4. Yuhanna İncili	145
1.2. Elçilerin İşleri.....	146
1.3. Mektuplar	146
1.3.1. Aziz Pavlus'un Mektupları.....	146
1.3.2. Evrensel Mektuplar.....	147
1.4. Vahiy (Apocalyps)	147
2. Apokrif Kaynaklar	149
2.1. Apokrif Kitaplar	149
2.1.1. Apokrif Matta İncili	149
2.1.2. Apokrif Markos İncili.....	149
2.1.3. Yakub İncili.....	150
2.1.4. Petrus İncili	150
2.1.5. Thomas İncili.....	150
2.1.6. Barnabas İncili	151
2.1.7. Yahuda İskariot İncili.....	153
2.2. Apokrif Mektuplar.....	154

HIRİSTİYAN KONSİLLERİ

Dr. Sevcan YILDIZ

1. Özel Konsiller	156
1.1. Milli Konsiller	156
1.2. Bölgesel Konsiller	156
2. Genel Konsiller.....	156
2.1. I. İznik Konsili (325)	156
2.2. I. İstanbul Konsili (381)	157
2.3. Efes Konsili (431)	157
2.4. Kadıköy Konsili (451)	157

2.5. II. İstanbul Konsili (553)	158
2.6. III. İstanbul Konsili (680-681)	158
2.7. II. İznik Konsili (787)	158
2.8. IV. İstanbul Konsili (869-870)	158
2.19. Trente Konsili (1545-1563)	159
2.20. I. Vatikan Konsili (1869-1870)	159
2.21. II. Vatikan Konsili (1962-1965)	160

HİRİSTİYAN KİLİSELERİ, MEZHEPLERİ VE CEMİYETLERİ

Dr. Yalçın ASLANTÜRK

1. Kilisenin Doğuşu	161
2. Kiliselerde Ayrılıklar	162
3. Mezhepler	164
3.1. Katolikler	164
3.2. Ortodokslar	166
3.3. Protestanlar	167
3.4. Monofizit Kiliseler	169
3.4.1. Süryani Kilisesi	169
3.4.2. Ermeni Kilisesi	171

HİRİSTİYAN İNANÇLARI, İBADETLERİ VE AYINLARI

Dr. Yalçın ASLANTÜRK

1. İnançlar	173
1.1. Teslis (Ekanim-i Selase)	173
1.1.1. Baba	174
1.1.2. Oğul	175
1.1.3. Kutsal Ruh	175
2. İbadetler	176
2.1. Günlük İbadet	176
2.2. Haftalık İbadet	176
2.3. Yıllık İbadet	177
2.3.1. Noel	177
2.3.2. Paskalya	178
2.3.3. Haç Yortusu	179
2.3.4. Meryem Ana Günü	179

2.4. Diğer İbadetler	179
2.4.1. Oruç (Nisteia)	179
2.4.2. İsa Peygamberin Göğe Yükselmesi (Ascension)	180
2.4.3. Havarilerin Görevlendirilmesi (Pentikosti)	180
2.4.4. İsa Peygamberin Suretinin Değişmesi (Transfiguration)	180
2.4.5. Meryem Ana'ya Müjde (Annonciation)	180
2.4.6. Meryem Ana'nın Göğe Yükselmesi (Assomption)	180
2.4.7. Hac (Peregrinus)	181
3. Ayinler (Sakrament)	182
3.1. Vaftiz (Babtismo)	182
3.2. Ekmek-Şarap Ayini (Evharistiya)	183
3.3. Vaftizi Güçlendirme (Confirmation)	183
3.4. Günah Çıkarma (Penitence)	184
3.5. Nikah (Mariage)	184
3.6. Rahiplerin Takdisi (Ordre)	184
3.7. Son Yağlama (Extreme)	184

İKONOGRAFI

Öğr. Gör. Ayhan BAŞÇI

1. İkona ve İkonoklazma	185
2. İkona Resim Sanatının Genel Kuralları	189
3. İkonaların Yapılışı	191
4. Ortodoks Kiliselerinde İkonaların Konumu	192
5. İkonaların Sınıflandırılması	194
5.1. İbadet İkonaları	194
5.1.1. Mucizevi Olarak Ortaya Çıktığına İnanılan Ortodoks İkonaları	194
5.1.2. İsa Peygamber İkonaları	196
5.1.3. Meryem Ana İkonaları	197
5.1.4. Aziz İkonaları	201
5.1.5. Melek İkonaları	206
5.1.6. Teslis (Kutsal Üçleme) İkonaları	207
5.2. Tanımlayıcı ve Didaktik İkonalar	209
5.2.1. On İki Yortu (Dodekaorton)	209
5.2.1.1. Müjde (Evangelimos)	210
5.2.1.2. Kutsal Doğum (Genesis)	211

5.2.1.3. Mabede Takdim (Hipapanti)	212
5.2.1.4. Vaftiz (Babtismos)	213
5.2.1.5. Suretin Deęiřimi (Metamorfosis)	214
5.2.1.6. Kudüs'e Giriş (Vaioforos)	215
5.2.1.7. armıha Geriliř (Stavroris)	215
5.2.1.8. Diriliř (Anastasis)	216
5.2.1.9. Göğe Yükseliř (Analipsis)	217
5.2.1.10. Kutsal Ruh'un Havarilerin Üzerine İniři (Pantekoste)	218
5.2.1.11. Meryem Ana'nın Ölüümü (Koimisis)	219
5.2.1.12. Lazarius'un Diriliři (Egersis To Lazarius)	221
6. Ortodoks Dinsellięinde İkonaların Rolü	222

ANADOLU İKONOĞRAFİSİ

Dr. Yalçın ASLANTÜRK

1. Bizans Sanatına Kısa Bakış	226
2. Bizans ve Bizans Sonrası İkonalar.....	228
2.1. Sina Manastırı İkonaları	228
2.2. Rum İkonaları.....	229
2.3. Rus İkonaları.....	231

İSTANBUL AYASOFYA MÜZESİ VE İKONOĞRAFİK ESERLERİ

Öğr. Gör. Ayhan BAŐCI

1. Ayasofya'nın İlk Yapıları	234
2. Ayasofya'nın Yapımı.....	235
3. Bizans Tarihi Boyunca Ayasofya	238
4. Ayasofya'nın İlk Mozaik Süslemeleri.....	241
5. Osmanlı Döneminde Ayasofya Mozaikleri.....	242
6. Mozaiklerin Bulunuđu	243
7. Mozaiklerin Açılması.....	244
8. Naos'ta Görülebilen Mozaikler.....	245
8.1. İmparator Kapısı Üzerindeki Mozaik	247
8.2. Güney-Batı Giriřindeki Vestibül Üzerindeki Mozaik	249
8.3. Apsis Üzerindeki Meryem Ana Kompozisyonu	251
8.4. Bema Tonozundaki İki Melek Kompozisyonu	252
8.5. Kuzey Tympanon Duvarlarındaki Mozaikler.....	253

8.6. Güney Galerideki Deisis Kompozisyonu	254
8.7. İmparator IX. Constantinos Monomakhos ve İmparatoriçe Zoe Mozaïği.....	255
8.8. İmparator II. Ioannes Komnenos ve Ailesi Mozaïği	257
8.9. İmparator Alexandros Mozaïği	258
8.10. Batı Galerisinin Güney-Batısında Bulunan Odalardaki Mozaikler	258
8.11. Kubbe Pandantiflerindeki Serafim Melekleri	259
8.12. Bulunamamış Mozaikler	260
8.12.1 Kubbe'deki Pantokrator İsa	260
8.12.2. Doğu Kemerindeki Mozaikler	261
8.12.3. Batı Kemerindeki Mozaikler	261
8.12.4. Güney Galeri Tonzolarındaki Mozaikler.....	261

KARIYE MÜZESİ VE İKONOĞRAFİK ESERLERİ

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Mozaik ve Fresk Süslemeler.....	267
1.1. İç Narteks Mozaikleri	270
1.2. Dış Narteks Mozaikleri	279
1.3. İç Narteks Mozaikleri (Devamı)	295
1.4. Naos Mozaikleri	303
1.5. Parekklesion Freskleri	306
2. Mezarlar	321

KAPADOKYA KAYA KİLİSELERİ VE İKONOĞRAFİSİ

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Kapadokya'nın Fiziki ve Coğrafi Yapısı.....	324
2. Katpatuka'dan Kapadokya'ya.....	327
3. Kapadokya'da Hıristiyanlık.....	330
4. Kapadokya Kaya Kiliseleri	333
4.1. Göreme (Korama)	339
4.1.1. Avcılar Köyü.....	340
4.1.1.1. Durmuş Kadir Bazilikası.....	340
4.1.1.2. Yusuf Koç Kilisesi	341
4.1.2. Göreme Açık Hava Müze Alanı İçerisinde Bulunan Kiliseler	342
4.1.2.1. Aziz Basil Şapeli.....	343

4.1.2.2. Elmalı Kilise	343
4.1.2.3. Azize Barbara Kilisesi	347
4.1.2.4. Yılanlı Kilise	350
4.1.2.5. Karanlık Kilise.....	351
4.1.2.6. Çarıklı Kilise.....	362
4.1.3. Müze Alanı Dışında Kalan Kiliseler.....	364
4.1.3.1. Tokalı Kilise.....	364
4.1.3.1.1. Tokalı I	365
4.1.3.1.2. Tokalı II	367
4.1.3.2. Kılıçlar Kilisesi.....	372
4.1.3.3. Saklı Kilise	373
4.1.3.4. El-Nazar Kilisesi	374
4.1.3.5. Aynalı Kilise.....	374
4.2. Çavuşin.....	375
4.2.1. Nicephorus Phocas Kilisesi	375
4.3. Gülşehir.....	378
4.3.1. Açksaray	378
4.3.2. Karşı Kilise (Vaftizci Yahya Kilisesi)	378
4.4. İhlara Vadisi.....	382
4.4.1. Ağaçalı Kilisesi	384
4.4.2. Pürenli Seki Kilisesi	386
4.4.3. Kokar Kilise	388
4.4.4. Eğritaş Kilisesi	392
4.4.5. Yılanlı Kilise.....	394
4.4.6. Sümbüllü Kilise	398
4.5. Niğde Eski Gümüşler Manastırı	399
4.6. Soğanlı Vadisi	401
4.6.1. Karabaş Kilise.....	401
4.6.2. Yılanlı (Canavar) Kilise.....	405
4.6.3. Geyikli (Gök) Kilise.....	408
4.6.4. Kubbeli Kilise	409
4.6.5. Tahtalı (Azize Barbara) Kilise.....	409
4.7. Zelve Açık Hava Müzesi	410

TRABZON AYASOFYASI VE İKONOĞRAFİK ESERLERİ

Dr. Sevcan YILDIZ

1. Ayasofya Müzesi'nin Freskleri	415
1.1. Ayasofya Müzesi'nin Dış Cephe Süslemeleri	416
1.1.1. Güney Narteks	416
1.1.2. Kuzey Narteks	418
1.1.3. Batı İç Narteks	420
1.1.4. Batı Dış Narteks	429
1.2. Ayasofya Müzesi'nin İç Süslemeleri	429
1.2.1. Doğu Cephe, Apsis ve Nefler	429
1.2.2. Kuzey Cephe	433
1.2.3. Batı Duvarı	434
1.2.4. Kubbe Süslemeleri	435
2. Ayasofya Müzesi'nin Çan Kulesi	438

SÜMELA (MERYEM ANA) MANASTIRI VE İKONOĞRAFİK ESERLERİ

Öğr. Gör. Ayhan BAŞÇI

1. Sümela Adının Kökeni	440
2. Sümela Manastırının Kuruluş Efsanesi	441
3. Bizans Dönemi	442
4. Trabzon Komnenosları Dönemi (1204-1461)	442
5. Osmanlı Döneminde Manastırların Genel Durumu	443
6. Manastırın Bugünü	447
7. Sümela Manastır Freskleri	448
7.1. Kaya Kilisesi Doğu Duvarı Dış Cephe Betimlemeleri	451
7.2. Şapel Betimlemeleri	474
7.3. Kuzey Kaya Betimlemeleri	488
7.4. Kaya Kilisesi İç Cephe Kuzey Duvar Betimlemeleri	491
7.5. Kaya Kilisesi İç Cephe Doğu Duvar Betimlemeleri	494
7.6. Kaya Kilisesi Tavan Betimlemeleri	497
7.7. Kaya Kilisesi Güney Duvar Betimlemeleri	500

ERMENİ KİLİSELERİ VE GREGORIAN İKONOĞRAFİSİ

Dr. A. Özdal DEĞİRMENCİOĞLU

1. Akdamar Haç Kilisesi.....	508
1.1. Akdamar Kilisesi'nin Tarihi, Mimarisi ve Dış Donanımı	511
1.1.1. Kuzeydoğu Cephesi.....	517
1.1.2. Doğu Cephesi	520
1.1.3. Güney Cephesi	525
1.1.4. Batı Cephesi.....	536
1.1.5. Kuzeybatı Cephesi	537
1.2. Akdamar Kilisesi'nin İç Mekan Freskleri.....	539
1.2.1. Kubbe Kasnağındaki Sahneler	540
1.2.2. Nişler ve Destekler Üzerindeki Sahneler	541
2. Tigran Honents Kilisesi.....	545
2.1. Kubbe ve Kasnak Sahneleri	547
2.2. Apsis Sahneleri.....	548
2.3. Meryem Ana'nın Hayatı İle İlgili Sahneler	549
2.4. İsa Peygamberin Hayatı İle İlgili Sahneler.....	550
2.5. Aziz Sahneleri.....	552
2.6. Aziz Gregorios'un Hayatı İle İlgili Sahneler	554
2.7. Haç.....	568
2.8. Melekler Korosu.....	568
2.9. Tevrat'tan Sahneler	569
2.10. Diğer Sahneler.....	569
KAYNAKÇA	573
RESİM KAYNAKÇASI	579
NOTLAR	581